

זנות של תורה ולא של חכמים וזה"ל לא עמד ככאן על דעת הרמ"ם כמש"ל. ויחסו של ג"כ דברים שלא חרם מעולם אפילו היה גורם פילגשם בקידושין כו' ולא דלא דבריו ככלי מלגים. גם הרמ"ד בהשנות גרסאות ה"ח בלא קדושין. וזה גם שלא כמש"ל דבריו שחולס גרסא המועצת בראב"ד. אבל מה שסקצי' דבריו שם למד"ג פלגשים בקדושין כו'. איך יעזר אחיחוסל וישראל שיבוא אבשטס על פלגשי אביו כו'. והסכימו כו'. תמה אני על תמיכתי מי שהחזיר להרוב מלך. משה אלתי יעקב. בשם הוא אביו יחוס לבצילת פילגשי אביו אפילו יהיו בקידושין. מה גם שהסבירו כצח אחר שחולס אללס לבן מות. ונגמר דיו' להר"י העמוד ליהרר כהרוב דמי (בצני' אלס המוכשים בעלמ' אחיחוסל שהוא מאותם שאל"ל חלק. אמרו אלהים עזרו דרשונו ותפשונו כי אין מלל דמים אין לו נש"ל) לכן מלך אין הוכח' לגרסא כלל. ואפ"ל לדחוק בשוב תמיכתו. אבל מש"ע שם לוי גרסא האמתית דפלגשים בלא קידושין דמש"ע היו מותרות לאבשטס כו'. והר"א שפילגש מלך מותרת למלך אחר. מאכ"ש. תמיכה טובא איכא הכא. דאפ"י דזו אצח שמוצרת למלך אחר. דווקא לאחר מותו. או לאחר שאפ"ל מביחור אבל לא בעודה פילגשו של יואל כת מלך פחות דזו משל הדיוט. דפילגשו אסור' ודאי ד"ס לאחר. כל זמן שהיא אללו וכמש"ל. א"כ רש"י שבר על נקלה ושו"ת תמה על עמך. אם היו מותרות לאבשטס לא ביהותן עוד פלגשי אביו א"כ מה זו ה"ח? עתה אחיחוסל. בלאמר ושמש ישראל כי נכאשח את אביו. ומה החדר' הואש שפילגש באשו של אבשטס. אם מותרות הנה לו (ומה שכתוב ואיש ואביו ילכו אל פתע' למען חלל את ש"ק. כבר פירשו דש"ל אל הנער' העאורש. ויניקו (עצ' אל דלא אסורות היו לנשים אחר. ואפ"ל לא היו של אביו. ואפ"ל של הדיוט אסורות הן לשוק בלאו כמש"ל. אלא מפני שבמשע' זה הדר' שחושב לאביו כמה ועבר ובעל מן העולם. כמוהו כא"ל אש מיוחד להנה. ולכן לא ייראו מן יחזור ויכנס לאביו וישיב במול המורדים שהשיאו לבגוד בלבו' בראש:

ותו מאי ראיה ממימי מאכ"ש. ויאל לא פילגש ה"ח כי האך לא ידעה והא אמרה ליה נסבין. ואפ"ל אסור' לי. לכן לא ה"י דיה אלא כשרבינו של מלך. ושנה בשבט זה שם שכתב עוד קשה לאותה גרסא. איך שאל אזוניה את אבישטס וא"כ א"ל. ואלס דברו בלארזו אבל בלאת פלגש ה"ח. מי זה אחר ומה? עוד כתב שם. ולמד"ג קידושין כו' אסור' ה"ח לאזוניה. גם זו מן הפעות. כי איכ' גם לשלמה ה"ח אסור'. והאל בפירוש אמרו ומותרת לשלמה. ואיך נעלמו מענו דברי הגמרא עם היוחס בין עיניו. ואין לשיע' הנורס פלגש בקדושין. מדכתוב ואלוין לא כל וההיינה לרורות. ואי איתא דבלא קידושין מ"ט פירש מן. ועשאל אלמנות חיות בחס. שכתב אמרו ביר' שני תירולים על זה והביאו הרמ"ק ומשם מוכרח ג"כ דבריו הגרסא האמתית. שאין בה קידושין וק"ל. ובכן אין הכרח למ"ס חו' בפ"ק דגטין גבי פילגש בעצתה שסקסו דילמא זנות ממס הוא. ותרלו מדרל' להחיות. ואפ"ל פילגשם לא ה"י דרכס להחיות אחר זנותס. כדכתוב ותהיינה לרורות. איכרחי אי מהל' ללו מילתא היא לטוס מאי דאמרו בירוי. אי משום חומרא בעלמא עשה דוד זאת. וגדר כנגד י"ר אי נמי משום איסורא. דווקא למלך נאכר' פילגשם זנות' תחתיו בלזוס. והיינו משום דלזן שמתשמן בצריכטו. וכיון שכן אין מזה ראיה כלל להריות. ומדע על כרחך כך הוא דלתי' מהיכא תיתי למיסיכוסו אטו מי חמירי מאל' שחאנסה דמותה לנשול ישראל ק"ו לפילגשים בלא קידושין נינהו. דבריו חו' עמלן אלל דולא עמלן אחריתא הוס הכס במשע' דאבשטס וכו"ל. ולכלאור' איכא לסייג' למד"ג פילגשים בקדושין. מהל' דאמריין פב"ב. מולל אוהו לזיק מעון אשכר עמיד דזרו כו' לומר דרור שוכב עם א"ל. עמ"ש שם בחי"ג בפ"ד. ועמ"ש ש' להלן. אך האמת הוא דזנות בפילגש נמי אסור כו'. הילכך אי איתא דזנות ממס ברזון הוס בפילגש קבצ' הא דדלי אכעביר בה איסורא. ולדיוטו נמי מתסרל משום קבצ' דפרישנא לעיל טובא. ואמנס זה שדחק דרבי' להוכיח ה"ח פלגש מלך למלך חברו. לא ה"י לזיק לכך ללמדו מזכיר שאינו ענין לו. אבל מקרא מלא הוא דיניו, ותנסה לך את בית אדוניך ואלל נשי אדוניך בחיך. ואם נשיו של מלך אדוניו מותרות לו. פילגשם של כל שכן. והנס דרבי' בסיוס תשובתו הלז העלה בירו כלל שאין מותרת לטוס ארס בוס"ו. אלא מ"י חוס' וקידושין וכתוב. וזו הנרא' לרעמו ופ"ל שדן ביחיד דין זה:

אמנם ודאי לא נאכר על פי הסמכת חכמי דור בכלל. דלס איתא לא הוס משתמים מלאהותי מאן נינהו רבנן דקבץ שמייכו דאסכימו על ידיה לבטל דעת גדולים קדמונים בחכמ' ובמנין. בראב"ד ורמב"ן (ורשב"א מכללס. עכ"פ בהחת' פילגש אלמיס שחלוק הוא בענינה כפי עדותו של דרבי') שכולס הסכימו על הסת' בפסיקוס ואם שרלו דברי רמב"ם ופ"ל לא סבו לו כלל מאחר שלא נודע עממו ונימוקו עממו דברר זה. שכתנגד למקרא לגמרי (ואפ"ל למ' שהסברנו לו פנים אינו אלא משום חששא) גם כל פוסקי הלכות בכלל שחקו מאיסור זה. ושמיקסס כהודא' והור"ל להסתרל. ואפ"ל לפ"ד שאוסרים אינס אלל גזרי חדש' מבורה מלגס שאין לו פיקר ויסוד

עמה, ונגלה שפלאוס גם קדשה ע"י רבוי הבועלים. שפ"י כן מתא' ומאן נלמוד ג"כ. שהפילגש אסורה. לאחר כל זמן שהיא עם המיוחד לה ויפ"ל. עכ"פ רח"ל בורר שמנס פסטי ה"י בישראל. לקחת ארס פילגש. ההריות כמלך ולא עוד אלא שהריות אין קבצה טשא רבות כחשלו. ולמלך לא הותרו נשים ופלגשים אלא י"ח בלבד) עומה גזרה מבורה זו אלא גם על חכמי התלמוד הגדולים. דחו מייחדי להו ליומא בודלי בני פייס. כדלמדין ולית בה ספיקא. ומ"ס עוד שם. ופ"ל והו יודע שאפ"י הרמב"ן המחר אס' ה"י בזמנינו זה שסס פרושים בשפחות ובכחיות האסורות ה"י גם הוא אסור. מדע שכתב בלוח' תשובי. ואמס רבינו כו'. במקומך מותרים מן הפילגש שאל ידעו הכתר. יזנו ויפירלו ויבואו עינין בגזונן ע"כ. וזה התוספת שהעתיק רדב"ז בשם תשובת רמב"ן לאסור הפילגש משום גדר וסייג אשר לא שמענו עד כה. וגרל' דלזיל בחר אפכא. דרבי' מהך עממא לשרי להו מר כי היכי דלא ליטו לזרי איסורא רבה וכתר דלזרייתא, דלזינו דומה מי שיש לו פת בסלו. או לא ידע לטועס כל כך אחר האסורות. ואל דלכוחה לכאחן דשור רבנן אפילו איסורי דרבנן (אפ"ג דחמוריה ד"ס) כי היכי דלא נגעו באיסורי דלזרייתא. ולא עוד אלא וגזין אמרו דיתאל ליה אפילו להכר לתעבר איסורא וזמא משום דלא לעבר אחריתא איסורא רבה. וגם בענין כזה מלאהו כך ממשי' שלמה שדירנו מי שחלוי עבד כו'. כוסין א"ר ועבאוו ב"ח אפ"ג דקעבר בעשה עמ"ש שם. עוד שם בגמרא (נח"ב) מעשה בלאת חלוי שפחה כו'. כפר רבה ועשה אותה ב"ח, משום דמנכס הסקר נהגו בה כו'. ולא דמי למ"ס רב בקעה מלא וגדר בה היינו במידי דלעשות, ובאחרת אפ"י לגור דרבנן ופרסי מאיסורא משא"כ ריכא דמי' ופרסי דמי' בדלזרייתא, בכה"ג אמריין מוטב יהו שונגין כו' כ"ס במילתא דהיתרל ואית בה תקנתא דפי' כך שבקי איסורא, שאפילו ה"י עולם עכ"ד שיש בה איזוס מיחוס איסור כדרימ', ה"י ראוי להחיותו עכשיו מפני המקל' הגדול' שיש במניעה הפילגש, א"כ דברר הפוך, החומרא וההתר', הוא סייג לחורה, וכמו שלמדה תורה עמלמ שפסחה סייג לדבריה, והתירה יפ"ח, משום מוטב שאלכו ישראל בשר תמותות שחפות כו' כן דברר בזה לפי מה שהעיד הרב ה"ל ספרוים בעריות, וכן הוא בודלי גם בזמנינו ובכל המקומות מחמת שנגלו דלס הסתר בפניס, שאלו ה"ח פילגש שפורסמת להכר בודלי לא היו נכשלים בחמורות, לפיכך ה"י נרא' בעיני שיש לדרוס ברבים מותר ארס בפלגש (כדדרס רבא במחמא גר מותר בכהנת אפ"י שאל היו שוס חיקין בכך. כ"ס בזה שיש בו משום תקנת דודר אפ"י. ה"י בלזר מלחיה סרך איסור (קרי בה עברה לשמה כ"ס שאינו בלאת) כדי להלין מעבירות חמורות בכל יום. ובודלי היו מסתלקות מכשולות גדולות ע"י כך. ולא יתגרו בל"א וגדרה וקדשה ובזנות אל נכר. ולא לזרי ש"ז לבטלה ומדוע כפריו על המד' בלי סבה. להיח התקלות המליוות וגמשכות מחומרא שאין לה על מה לסאוך. וכי לא ד' מה שאסר' תור' ולא עלו אחרו שלטעמו לרשע וימות. אלא עביר ליה מילתא דליתי בה ולא לדחול אחר הגוסל:

ומש"ע מן הרמב"ם שהחזיר הפילגש ע"י קידושין. ודאי גרסא מועצת היא לאומרים. פילגש בקידושין. שאין לה קיום כלל. גם הרמב"ם ורמב"ד ורמב"ן ורש"י דגטין כל המפרשים שוין בכך. רק הרמב"ם בפירוש התור' ע"פם ולבני הפילגשים. חסד לרשי' בחנס והשינו בזה על לא דבר. כי הלא כך הוא לשון רש"י שם שם בכתובס פילגשים בלא כתובי. כקבור הרמב"ן מדנסיב כתובס גירלד מעלל קידושין אית בהו. וליתא אלא קידושין לא אכעריא אמריין ליה כיון קדוש מן תור' משפתי קרל הכס. ובדליא אמריין (גבי אברהם) בעולת בעל יש להם נכנסה לחוסה ולא נבעלה אין להם. כ"ס קידושין דלא שייכי בהו לגמרי (אפ"ג דאמריין קיים א"ל כה"ס כליו מלזוח ועושה. מ"מ לאו קידושין נינהו כדמוכח מהסס וק"ל. וזה ברור דעת רש"י דלא קיעס אלל מאי דלזיק בפנינא. ומ"ס דרבי' עוד. גם מדברי הראב"ד נרא' שהפילגש אסורה. מדקאמר אבל המחיתתה כו'. אין בה לא מלקות ולא איסור לאו. ויהא הפילגש הכתוב' משמע הא איסורא איכא. לא משמע מיד. דלרבה דמסיים בה והיא הפילגש הכתוב' מוכח בהדיל דלא אפשר להיות בה שום דגור איסור אחר שלקחוס גדולי ישראל. ולהכי אכפל ועשר בהך סיומא. לא בכדי אטפל כדודס מהר"א ז"ל שאינו מוילא מפי קולמוסו דבר לבטלה. אלא הוא סיוע למס שהקדים כאומר והר"א פילגש וק"ל.

ומש"ע מדברי ה"ס. בלאת דבריו ממוסס הס משני דרדים. האחר שחושב בעילות הפילגש זנות. מי האומר כן. ואלס ברברכתא לטויל לנו על לזיקס קדמונים. (והנה מכיר בן משע. הגדול שבגניו הוא ה"י מפילגשו הארמיה) והסני שאמר שלא היו סומעין על חוקס באיסור דרבנן דכולו אינטי לא וזרי בה. שרי ליה מריה. לחוקקי לזיכסי ברשיעי לא מחזיקין מי שאינו חושש לר"ס. מין ואפיקורוס הוא. הגואפים אינן חוששין גם לא לאיסורי תורה אקן בנושא אשכ ע"ד חכמים דתמא משה וישראל עסקין. כהכי ודאי אוקמיין לחמ' דלזינו עושה בעילתו זנות. לא